

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

וירא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כה

(תרגום הפשו)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

מאה וחמישים שנה להסתלקות-החילולא של כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" נ"ע

לזכות

הור"ח ר' יהודה בן-ציון בן חנה שיחי'
ירון

ליום הולדתו, ביום הבהיר - כ"ף מ"ח
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י זוגתו

מרת רבקה בת רחל שתחי' ירון

ומשפחתם שיחיו

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

א. אברהם – חסד; פרה אדומה – גבורה

חז"ל אומרים¹: „בשכר שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר², וזכו בניו לשתי מצוות: אפר³ פרה ועפר סוטה“.

ידוע, שהקדוש־ברוך־הוא נותן שכר באופן של מדה כנגד מדה⁴. מכך מובן גם בעניינינו⁵, שהקשר שבין שתי מצוות אלו „אפר פרה ועפר סוטה“ לבין דברי אברהם, „ואנכי עפר ואפר“ אינו רק בדמיון הלשוני⁶ – „עפר ואפר“, אלא משום שמהותן של שתי מצוות אלו בדומה למהות הנהגתו של אברהם באופן של „ואנכי עפר ואפר“, בעונה ובשפלות לגמרי⁷. ויש להבין, מהו הקשר המהותי ביניהם.

לכאורה, להיפך: מהות פרה אדומה נוגדת לעבודתו של אברהם:

מדתו של אברהם היא מדת החסד, אברהם אוהבי⁸, וכידוע, אברהם היה נדיב בממונו, בגופו ובנפשו⁹, עד כדי כך ש„אמרה מדת החסד: כל ימי... אברהם עמד שם במקומי“¹⁰, שאברהם החזיק את מדת החסד.

לעומת זאת, פרה אדומה היא במדת הגבורה ממש, כנאמר בזהר¹¹: „פרה דקבילת מן שמאלא“, ובמיוחד לפי המוסבר בכתבי האריז"ל¹², שהמושג „פרה“, בתוספת ה"א, רומז לה"א גבורות. בנוסף לכך, זוהי „פרה אדומה“, שגם זהו רמז לגבורות¹³, ויותר מכך: הפרה צריכה להיות „תמימה באדמימות“¹⁴ – גבורה מוחלטת¹⁵.

יותר מכך, נאמר במדרש¹⁶, שכל ארבעת התנאים שבפרה: אדומה, תמימה, אשר אין בה מום, אשר לא עליה עול – מקבילים לארבע¹⁷ הגלויות.

אילו היה מדובר כאן על מי החטאת, של הפרה האדומה, לא היתה קיימת תמיהה זו, כי מים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך¹⁸, הם בבחינת חסד¹⁹, ובמיוחד מי החטאת שהם „מים חיים“²⁰. אך הדגש כאן הוא דוקא על אפר

(11) ח"ג קפ, ב.

(12) טעמי המצות, שער המצות וס' הליקוטים פ' חוקת. הגהות הרח"ו לזהר שם.

(13) זהר שם. כתבי האריז"ל שבהערה הקודמת. – פרש"י לתולדות כה, כה. – ובכ"מ.

(14) רש"י חוקת יט, ב – מספרי שם. רמב"ם הל' פרה אדומה פ"א ה"ב ואילך.

(15) אבל להעיר שבוהר שם מפרש „תמימה“ – „שור תם דינא רפיא“. וברע"מ (בוח"ג שם): תמימה מסטרא דחסד דאיהו דרגא דאברהם.

(16) פסיקתא דר"כ פ' פרה. יל"ש חוקת רמז תשנט.

(17) שלאחרי גלות מצרים („פרה זו מצרים“). ועיין ל"ת להאריז"ל ר"פ תצא. ס' הליקוטים שם. ועוד.

(18) ראה תענית ז, א.

(19) ראה תניא ספ"ד. שער היחוד והאמונה פ"א (פה, ב). ובכ"מ. – ובלקו"ת ותו"ח שבהערה 23 לענין חסד דאברהם.

(20) חוקת שם, יז. וראה בארוכה לקו"ת חוקת (נו, ב ואילך) ש„מים חיים“ הו"ע השוב.

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת אי"א ר' יקותיאל מנחם ע"ה ב"ר שרגא שליט"א

ראפ

חסיד ומקושר בכל נימי נפשו
לכ"ק אדמו"ר מה"מ
משגיח ומשפיע
בישיבת תומכי תמימים
ליובאוויטש המרכזית 770
ניהל הבית חב"ד
בנמלי התעופה
ובחברת "אל על" במיוחד
וזכה שהרבי שלח המצות ע"י
ואמר עליו "אונזער יקותיאל"
נואם קבוע בסיומי הרמב"ם ב-770
והדפיסם ב"תקות מנחם"
ניהל "ועד המחנכים"
פעל במרץ בענייני שלימות הארץ
ראש מטה שירה וזמרה
לקבלת פני משיח צדקנו
קירב רבים אל רבנו ובדרכי נועם
השאיר דור ישרים יבורך
הולכים בדרכי רבותינו נשיאנו

נקטף בתאונת דרכים

ביום השני לפ' "וקם שבט מישראל"
י"ב תמוז ה'תשע"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י ידידי

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

יכול לקיים המצוה ד'ואכלת ושבעת וברכת'¹² לאמיתתה עד שהקב"ה יושיבנו על שולחנו להסעודה דלעתיד לבוא.

(משיחות ש"פ וירא, ח"י מרחשון תשנ"ב)

(12) עקב ה, יו"ד.

לקוטי

הפרה²¹, אשר האפר²² הוא מהפרה עצמה.

ב. חסד – מצד הגדולה או מצד השפלות

ויש לומר, שההסבר לכך הוא:

ידוע²³, שיש שני אופנים במדת החסד:

אופן אחד הוא – חסד, "מצד הגדולה"²⁴. כפי שאנו רואים אצל מלך גדול או אצל שר ועשיר מופלג, שעקב תחושת הגדלות יש להם נדיבות בהרחבה רבה, ורצון להשפיע, רב טוב וחסד לכל הבריות כקטן כגדול²⁵. שמכך יכול להיווצר למטה חסד דקליפה – חסד דישמעאל²⁶ – שקיים אצל ישמעאל²⁷ עקב גבהותו וגסותו, "בכדי להראות את עושרו ותפארת גדולתו ולהיות לו לשם ולתפארת"²⁸.

האופן השני של חסד הוא – חסד דאברהם. זהו חסד הכרוך, להיפך, דוקא בביטול ובענוה, "ואנכי עפר ואפר": משום שהחשיב עצמו נחות מכולם – "משים עצמו כשיריים"²⁹ – משום כך הוא השפיע חסד לכולם.

המעלה באופן זה של השפעת חסד איננה רק

(21) ולהעיר שגם עפר סוטה ענינו גבורות (ראה זח"ג קכה, א: ומן העפר .. דדינא קשיא. מא"א את ע' סכ"ד. ועוד).

(22) ואף שהוא רק אפר הנשאר מהפרה – מ"מ ה"ו שיין לענין הגבורה (ראה טעה"מ וס' הליקוטים שם: חזונו הדינין). וראה בארוכה לקו"ת חוקת שם שאפר פרה הו"ע הרצוא. וראה שערי אורה (מו, ריש ע"ב) ד, אפר ביסוד האש". ולהעיר מתו"ח תולדות ד, רע"א.

(23) בהבא לקמן – ראה לקו"ת עקב יו, ג ואילך. תו"ח שם (ואילך). אוה"ת פרשתנו צ, סע"א ואילך. המשך תער"ב ח"א פרק רמ. ד"ה קטונתי עטר"ת. ועוד. וראה אנה"ק סי' ב.

(24) היינו חסד דקדושה (רב חסד) – ראה ברוב המקומות שבהערה הקודמת.

(25) ל' האוה"ת שם צא, סע"א.

(26) לקו"ת שם יח, א. תו"ח שם, ב. אוה"ת שם צג, א ואילך. ד"ה קטונתי שם. וראה אנה"ק שם. ועוד.

(27) ווען, ויצא ממנו, מאברהם (אוה"ת שם צג, ב).

(28) ל' הלקו"ת שם.

(29) ר"ה יו, ריש ע"ב. וש"נ.

וירא

שיחות

בכך, שבהיותו שפל ובטל ביותר, בסוברו שכל האחרים, "חשובים ממנו", הרי האדם נותן לוולתו, "מכל אשר לו"³⁰, ומפרנס עצמו, "מהשיריים והמותרות" (לעומת אדם שחסדו נובע מגדולה, המשאיר את העיקר לעצמו, ונותן לוולת רק את השיריים) – אלא יותר מכך, כדברי אדמו"ר הזקן בלקוטי תורה³¹, ש"אפילו מגיע לו ריעותא מהגמילות חסד", אין הוא מונע את עצמו מלגמול חסד.

כפי שאנו מוצאים אצל אברהם, שחסדו נבע מהחשיבו את עצמו כ"עפר ואפר", שלא זו בלבד שהיה מוכן לסכן³² את חיי גופו כדי לסייע לוולת –

כמסופר בפרשת לך לך³³, שזהו הסיפור המפורש הראשון על עיסוקו של אברהם במדת החסד, שלמען פדיון שבויים³⁴ (אמנם, בחסד עצמו זוהי "מצוה רבה"³⁵) סיכן אברהם את עצמו³⁶ ויצא למלחמה נגד מלכים גיבורים³⁷ –

אלא אף יותר מכך, שאברהם, "מסר" לשם כך גם מרוחניותו. כמסופר בתחלת הפרשה³⁸, שכאשר באו, "שלשה אנשים" אמר אברהם

(30) ובתו"ח (שם, א): ה' יכול להניח כל עצמותו בשביל אחרים (וצע"ק בתו"ח ח"ש קלט, ד: תו"ח מעצמותו). וראה שם ויגש צ, סע"א.

(31) שם יח, א.

(32) ולהעיר, שאמירת אברהם ואנכי עפר ואפר היתה בקשר לתפלת אברהם על אנשי סדום, שהעמיד עצמו בסננה להתפלל עליהם (ד"ה אשר ברא (פ"ה) וכל הנהגה (פ"ח). ע"ש) תרפ"ט (בסה"מ קונטרסים ח"א).

(33) יד, יד"ט.

(34) ראה לקמן בפנים סעיף ה.

(35) ב"ב ת, ריש ע"ב. רמב"ם הל' מתנות עניים (פ"ח סה"י). ובטו"ש (יו"ד ר"ס רגב): מצוה גדולה (וכ"ה ברמב"ם שם בתחילת ההלכה. וראה ב"י שם).

(36) ראה השקו"ט (פתחי תשובה יו"ד שם. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך הצלת נפשות ע' שמח"ט וש"ג) – אם מותר (או מחוייב) ליכנס לספק סכנה ע"ז או לאו ע"ש.

(37) אשר בשביל להדגיש זה האריך הכתוב בהסיפור (פרש"י לך יד, ט. וראה פרש"י שם טו ד"ה לילה, לא נמנע").

(38) יח, ג ובפרש"י (בפ"ה ה'). שבת קכו, סע"א.

להביא את 770 הביתה!
 כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!
 האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
 יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

התקופה השייכת למזמור צדי"ק, שסיומו וחותרו "ויהי נועם ה' אלקינו עלינו גו' ומעשה ידינו כוננהו", דקאי על בית המקדש דלעתיד⁷, "מקדש אדני כוננו ידיך"⁸.

* * *

ועוד והוא העיקר:

נוסף על המבואר לעיל שקיימת מציאות של משיח בניצוח משיח (בחי' היחידה) שבכאו"א מישראל, קיימת גם מציאות של משיח כפשוטו (יחידה הכללית) – כידוע ש"בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל"⁹, "א' הראוי מצדקתו להיות גואל, ולכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו"¹⁰, ואילו לא היו מתערבים ענינים בלתי רצויים המונעים ומעכבים כו', הי' מתגלה ובא בפועל ממש.

וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משיח¹¹ שבדורנו, שכבר נסתיימו ונשלמו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו, הרי, בימינו אלו נתבטלו כל המניעות והעיכובים כו', וכיון שכן, ישנה (לא רק המציאות דמשיח, אלא) גם ההתגלות דמשיח, ועכשיו צריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש!

. . . וכיון שכן, מובן, שכל הענינים וכל הפעולות חדורים בעניני משיח וגאולה, כולל גם באכילתו ושתייתו, שמשותק לסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר, עד כדי כך שגם לאחר הסעודה נשאר רעב לסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר, ובמילא, טוען להקב"ה שאינו

(7) מדרש תהלים עה"פ.

(8) בשלח טו, יז.

(9) פי' הברטנורא למגילת רות.

(10) ראה שו"ת חת"ס חו"מ (ח"ו) בסופו (סצ"ח). וראה שו"ת פאת השדה מע' האל"ף כלל ע'. ועוד.

(11) יחידה הכללית, שמאירה ומתגלה בנשמתו של נשיא הדור, שכולל את כל נש"י שבדור (ראה ד"ה פדה בשלום בשערי תשובה לאדהאמ"צ פי"ב).

שכאשר היתה לאברהם התגלות ה' בראיה – "וירא אליו ה'" – היתה זו דרגה נעלית ביותר, וכל זאת כדי לסייע לאנשים המתנהגים בניגוד גמור ל"הקבלת פני שכינה" – שעובדים עבודה זרה באופן הנחות ביותר!

מנין הגיע אברהם לידי הנהגה כזו?

לגבי בני ישראל, שלאחר אברהם, המתנהגים כך, אין זה פלא: זוהי הוראה מפורשת בתורה, ש"גדולה הכנסת אורחין (יותר) מהקבלת פני השכינה". אך מנין למד זאת אברהם?⁴⁵

אלא, שכאמור לעיל, אברהם היה עניו ובשיא ההתבטלות העצמית, "ואנכי עפר ואפר", ומשום כך היה ברור לו, שכל אחד, יהא מי שיהא, קודם לו, עד אשר דרושה מסירות גם של הרוחניות העצמית כדי לסייע לזולת אפילו בגשמיות.

ד. אפר פרה ועפר סוטה – מסירות נפש ברוחניות

זהו הקשר בין דברי אברהם, "ואנכי עפר ואפר" לבין שתי המצוות, "אפר פרה ועפר סוטה", כי קיום שתי מצוות אלו כרוך בתחושת החסד הנובעת מ"ואנכי עפר ואפר", כפי שהיה אצל אברהם – מסירות נפש ברוחניות כדי לעזור לזולת, שזוהי, כדלעיל, מסירות נפש אמיתית:

לגבי פרה אדומה קובעת ההלכה, ש"כל העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף"⁴⁶ נטמאים. הכהן, שתפקידו ומהותו לשרת בבית המקדש

אבינו לקדוש-ברוך-הוא, "להמתין לו עד שירוך ויכניס את האורחים"³⁹. כלומר, למען הכנסת אורחים סבר אברהם שמוצדק להתנתק ממעמד של קבלת פני השכינה, כפי שמסיקה מכך הגמרא⁴⁰, ש"גדולה הכנסת אורחים (יותר)⁴¹ מהקבלת פני שכינה".

ג. מסירות נפש מתוך התבטלות

מובן, שלגבי אברהם, שכל חייו לא היו חיים גשמיים, אלא חיים רוחניים⁴², היתה זו מסירות נפש עצומה ביותר בהתנתקות מהקבלת פני שכינה, מסירות רבה באין ערוך ממסירות חיי גופו.

יותר מכך: למען אלו אורחים ויתר אברהם על "הקבלת פני שכינה"? – למען אורחים אשר חשבם ל"עורבים שמשתחזים לעפר רגליהם"⁴³, לא עובדי עבודה זרה סתם, אלא בדרגה הנחותה ביותר, העובדים עבודה זרה באופן הנחות ביותר, שנמוך ונחשב כאבק ביחס לרגליהם!

כלומר, אברהם במסירתו ויתר על דרגה גבוהה ביותר ברוחניות, על "הקבלת פני שכינה",

אשר גם בתקופות שלא היתה אצל אברהם "הקבלת פני שכינה", במשך כל ימי חייו, הוא היה מרכבה לה, כפי שאומר אדמו"ר הזקן⁴⁴ על האבות, ש"כל ימיהם לעולם לא הפסיקו אפילו שעה אחת" מלהיות מרכבה לה'. ומובן,

(39) ל' רש"י שם.

(40) שבת שם. שבועות לה, ב.

(41) כ"ה בשבועות שם.

(42) ל' אדה"ז – אנה"ק ביאור לסי' זך בתחלתו. – יתירה

מוז בהאבות שהן הן המרכבה (בי"ד פמ"ז, ו. פפ"ב, ו).

וראה תניא פכ"ג (כת, ב): כל אבריהם כולם.. כל ימיהם.

שם רפ"ל: כל ימיהם לעולם לא הפסיקו אפילו שעה אחת.

ובמאמרי אדה"ז הקצרים (ע' תקמ): אפי' בשינתם.

(43) רש"י פרשתנו יח, ד (מב"מ פו, ב).

(44) תניא רפ"ד. וראה לעיל הערה 42.

(45) ע"ד הפשט י"ל – שכיון שבא ה' לבקרו למה הי' צריך להשינוי כחם היום – אם היו באים אורחים בלאה"כ לא הי' יכול לטרוח בהם כיון שמקבל פני השכינה, ועכ"ל שגדולה הכנסת כו'.
(46) ל' המשנה פרה ספ"ד. במדב"ר (רפי"ט. שם, ה). תנחומא חוקת (ג. שם ז). רמב"ם הל' פרה אדומה רפ"ה.

הוספה בשורת הגאולה

מז.

פעולתו של אדנ"ע ביסוד ישיבת תומכי תמימים – כמבואר בשיחתו הידועה¹ בענין "כל היוצא למלחמת בית דוד", שתלמידי תומכי תמימים הם "חיילי בית דוד" שיוצאים למלחמת בית דוד נגד אלו "אשר חרפו עקבות משיח"², ובלשון הרמב"ם בהלכות מלכים ומלחמות ומלך המשיח³: "ילחם מלחמות ה'" עד ש"נצח", כמרומו גם בהמשך הכתובים ד"אשר חרפו עקבות משיח" – "ברוך ה' לעולם אמן ואמן"⁴, ש"אמן" (ועאכו"כ ב"פ אמן) מורה על הנצחון במלחמה⁵, שע"ז נעשה ביאת וגילוי דוד מלכא משיחא בפועל ממש.

ובהדגשה יתירה בדורנו זה – דור השלישי לאדנ"ע ולתלמידיו חיילי בית דוד, שבו מסתיימת ונשלמת עבודתם של חיילי בית דוד להביא את הגאולה בפועל ממש ע"י דוד מלכא משיחא, וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין שכבר נסתיימה ונשלמה כל העבודה, ועומדים מוכנים לקבלת דוד מלכא משיחא, ועאכו"כ לאחרי המשך העבודה באופן ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁶.

ובדורנו זה נמצאים כבר בשנת הצדי"ק – לאחרי סיום שנת הפ"ט, הקשורה עם מזמור הפ"ט, שסיומו וחותרו "אשר חרפו עקבות משיח", "ברוך ה' לעולם אמן ואמן", גמר הנצחון דמלחמת בית דוד, ומתחילה

- (1) שיחת שמח"ת תרס"א – לקו"ד ח"ד תשפז, ב ואילך. ס' השיחות תש"ב ס"ע 141 ואילך.
- (2) תהלים פט, נב.
- (3) ספ"א.
- (4) שם, נג.
- (5) ראה נזיר בסופה. וש"נ.
- (6) תבוא כט, ג.

לקוטי

בקדושה ובטהרה⁴⁷, נדרש⁴⁸, לרדת מדרגתו ואף להיטמא, ואז תישלל ממנו האפשרות לעבוד בבית המקדש, וכל זאת כדי לטהר יהודי אחר.

ועבור מי על הכהן להיטמא? עבור טמא מות, אבי אבות הטומאה⁴⁹, אשר משמעותו ברוחניות היא⁵⁰: כאשר יהודי קשור לקדוש-ברוך הוא אין אפשרות אצלו למוות ולטומאה, כנאמר⁵¹: "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום". טומאת מות מצביעה רחמנא ליציל על התנתקות מקדושה, עד שמגיעים לדרגה של טומאת מות. ולמען יהודי זה נדרש מן הכהן שלא להתחשב ברוחניותו ולהיטמא, וכל זאת כדי לסייע ליהודי זה להיטהר.

וכך גם לגבי "עפר סוטה": החידוש של מי סוטה הוא, שכדי "לעשות שלום בין איש לאשתו, אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים"⁵². אין חילול הקודש גדול יותר, ר"ל מאשר מחיקה בכוונה של שמו של הקדוש-ברוך הוא⁵³, והנה, למען עשיית שלום בין איש לאשתו מוחקים את שם ה'. ומדובר כאן על אשה, שהתנהגה באופן הנוגד לחלוטין את הצניעות, שאף לאחר התראת הבעל (קינוי) היא לא נשמעה, והגיעה שוב למצב של סתירה, ועל אף כל זאת קובעת התורה, שלמען שלום, ואפילו למען אשה זו, כדאי ומצוה למחוק את השם הקדוש!

(47) בהבא לקמן – ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"ד ע' 40 ואילך ובהגסמן שם.
(48) דכל מעשי' עד שתעשה אפר הוא בזכרי כהונה (פרה שם. רמב"ם שם פ"ד הי"ז).
(49) רש"י ד"ה בחלל – פסחים יד, ריש ע"ב. ועוד (ראה אנציקלופדי תלמודית ערך אבי אבות הטומאה. וש"נ).
(50) ראה לקו"ש ח"ד שם. ח"ח ע' 326. הי"ח [המתורגם] ע' 253.
(51) ואתחנן ד, ד. וראה אדר"ג פל"ד, י.
(52) שבת קטז, א. וש"נ. רמב"ם סוף הל' חנוכה.
(53) ראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ז ע"ד האיסור דמחיקת השם.

שיחות

וירא

ה. רבי פינחס בן יאיר – מסירות נפש ברוחניות

לפי ההסבר שלעיל על הקשר שבין "ואנכי עפר ואפר" לבין פרה אדומה, יוסבר טוב יותר סיפור המובא בזהר בקשר לפרה אדומה:

מסופר בזהר⁵⁴, שרבי פינחס בן יאיר ביקש מרבי שמעון בר יוחאי לומר "מילה חדתא" בפרשת זאת חוקת התורה. רבי שמעון בר יוחאי ביקש מרבי אלעזר בנו לומר "מילה חד", וכך עשה רבי אלעזר.

אבי מורי, מבאר בהערותיו לספר הזהר⁵⁵, שהסיבה לכך שרבי פינחס בן יאיר רצה "מילה חדתא בפרשת פרה אדומה דוקא", היא משום שדרגתו של רבי פינחס בן יאיר "הוא על דרך אברהם אבינו", ו"באברהם כתיב ואנכי עפר ואפר, שבשביל שאמר אפר זכו בניו לאפר פרה", ולפיכך "ביקש שיאמר בפרשת פרה דוקא".

ואין מובן: אם ענין פרה אדומה קשור במיוחד לדרגתו של רבי פינחס בן יאיר, מדוע לא אמר הוא בעצמו "מילה חדתא" בפרשת פרה אדומה?

וכך רבי שמעון בר יוחאי, אשר רבי פינחס בן יאיר ביקש ממנו לומר "מילה חדתא" משום שענין פרה אדומה קשור לדרגתו של רבי שמעון בר יוחאי, כפי שמבאר שם⁵⁶ אבי מורי – אף הוא לא אמר זאת, אלא ביקש את הדבר מרבי אלעזר בנו.

לפי האמור לעיל, שדברי אברהם אבינו "ואנכי עפר ואפר" קשורים לפרה אדומה משום הנהגתו במדת החסד באופן של התבטלות, יש לומר:

(54) ר"פ חוקת (קעט, סע"ב).

(55) לקוטי לוי"צ לזהר כרך ב ע' שפטי"ש.

(56) שם ע' שצ.

הקשר בפשטות⁵⁷ בין רבי פינחס בן יאיר למדת החסד של אברהם מתבטא בכך שרבי פינחס בן יאיר עסק בפדיון שבויים⁵⁸, שכאמור לעיל, זהו הסיפור הראשון בתורה אודות מדת החסד של אברהם, שזהו חסד הכרוך בהסתכנות למען הצלת הזולת.

והנה, רבי פינחס בן יאיר רצה לבטא את הקשר שלו למדת החסד של אברהם באופן המיוחד שבזכותו זוכים לאפר הפרה, דוקא באותו ענין עצמו, על ידי חידוש „מילה חדתא“ בפרשת פרה אדומה, ובאותו אופן של חסד, ולכן, הוא ויתר על הזכות לגלות „מילה חדתא“ בתורה – שזוהי זכות נפלאה⁵⁹ – כדי לזכות את רבי שמעון בר יוחאי בזכות זו, וכך קיים מסירות נפש ברוחניות למען יהודי אחר.

וכן רבי שמעון בר יוחאי ויתר אף הוא על זכות זו כדי לזכות בה את רבי אלעזר בנו, ולהעיר שאבי מורי מבאר⁶⁰, שרבי אלעזר אמר את ה„מילה חדתא“, „על דרך כמו שהפרה הראשונה נעשית באלעזר הכהן“⁶⁰.

1. הפיכת הגבורה לחסד

לפי כל האמור לעיל יובן מדוע כרוך השכר על עבודת אברהם – „ואנכי עפר ואפר“ – דוקא באפר הפרה, ולא ב„מי חטאת“ שבכך:

אופן זה של חסד דאברהם – אשר מסר אף

כמבואר בלקוטי תורה⁶¹, שזוהי המשמעות של „אפר“, שבמקום „פרה“ – פר ה', מושג הרומז לה' הגבורות, כדלעיל בסעיף א', נעשה „אפר“ – א' פר – שהא' „היינו הגבורה כמו שהוא בשרשו“, המתקת הגבורות בשרשן.

וזוהו החידוש גם ב„עפר סוטה“, ההופך את

ה„מים המרים“, שגם ה„מים המרים“ (הגבורות) יבצעו פעולה של חסד⁶² – „ונקתה ונזרעה זרע“⁶⁷.

(משיחות ש"פ חקת – תשמ"מ, תשמ"א, תשד"מ)

(66) ראה ד"ה כל המרחם שם פ"ה. ועוד.
(67) נשא ה, כח. (ובפרש"י מ) סוטה כו, א.

(65) חוקת ס, ב. וראה כתבי האריז"ל שבהערה 12.

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שעי"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

לעולם ועד

וזוהו הטעם לכך ש„ואנכי עפר ואפר“ הביא לידי „אפר פרה ועפר סוטה“, כי החידוש העיקרי של „ואנכי עפר ואפר“ לא מתבטא בחסד עצמו – בני החטאת, שמים רומזים לחסד, כדלעיל – אלא בכך שהוא הופך גם את הגבורה לחסד.

וזוהו המשמעות של שריפת (=ביטול) הפרה: המתקת הגבורות, ומכך נוצר „אפר הפרה“.

(61) להעיר ג"כ מקונטרס ומעין מ"א פ"ב. ד"ה למען דעת תר"ץ (סה"מ קונטרסים ח"א) פ"ד"ה. ועוד.

(62) סה"מ אידיש ע' 205. סה"מ תש"ט ע' 4 (השני). ועוד. וראה תו"א בשלח סג, ב.

(63) פרשתנו יח, יט.

(64) ע"ד הענין דרחמים שמהפך וממתיק גם הגבורות (ראה בארוכה ד"ה כל המרחם תש"ט. ובכ"מ) – דאברהם ויעקב אחידו ביצחק (זח"ג ק, רע"א. דרושי תק"ש בסי' רמו, סע"ד ואילך). ועוד).